

מתן סיוע לחברת אל-על נתיבי אוויר לישראל בע"מ – תיקון החלטת ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטה מס' 375 מיום 13 בספטמבר 2020, (להלן – **החלטה 375**),
החלטה מס' 676 מיום 21 בנובמבר 2021 (להלן – **החלטה 676**), והחלטה מס' 1933 מיום 23
בדצמבר 2022 (להלן – **החלטה 1933**):

לתקן את סעיף 3 להחלטה 375, כפי שתוקנה בהחלטה 676 ובהחלטה 1933 כך שיקבע כי המועד
האחרון למכירת מניות החברה המוחזקות על ידי המדינה יוארך מ-39 חודשים ל-51 חודשים
ממועד ההנפקה לציבור, היינו: עד ליום 16 בדצמבר 2024.

דברי הסבר

רקע כללי

לנוכח משבר הקורונה וכניסת חברות התעופה לקשיים כלכליים וצמצום ניכר בפעילות חברות התעופה ובפרט, חברת אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ (להלן – **החברה**), ביום 13 בספטמבר 2020 התקבלה החלטת ממשלה מס' 375 (להלן – **החלטה 375**), שבמסגרתה נקבע, בין היתר, כי משרד האוצר יסייע לחברה באופן של מתן רשת ביטחון להנפקת מניות לציבור בהיקף של 150 מיליון דולר שתבצע החברה.

בהמשך לכך, ביום 16 בספטמבר 2020, רכשה המדינה מניות רגילות של החברה בסכום של כ- 116 מיליון ש"ח במסגרת הנפקת מניות לציבור שביצעה החברה. נכון למועד ההנפקה, בתוספת המניות ההיסטוריות, המדינה החזיקה בחברה 179,456,088 מניות, אשר היו שוות לכ- 14.37% מהון החברה.

בסעיף 3 להחלטה 375 נכתב כי "ככל שבמסגרת סיוע המדינה לחברה תרכוש המדינה מניות בחברה, המדינה תמכור את מניותיה הרגילות בחברה בתוך 18 חודשים ממועד ההנפקה לציבור". יצוין כי בהתאם לאמור בסעיף 4 להחלטה 375, המדינה מוותרת מראש ובאופן בלתי הדיר על אמצעי השליטה שיוקנו לה בגין מניותיה בחברה שנרכשו במסגרת הסיוע והיא מתחייבת שלא לעשות בהם שימוש, והכל כל עוד המניות האמורות מוחזקות על ידי המדינה.

ביום 21 בנובמבר 2021, במסגרת החלטת ממשלה מס' 676 (להלן – **החלטה 676**), תוקנה החלטה 375 ביחס למועד מכירת מניות המדינה בחברה ונקבע כי על המדינה למכור את מניותיה בחברה עד תום 27 חודשים ממועד ההנפקה לציבור, היינו: עד ליום 16 בדצמבר 2022.

ביום 23 בדצמבר 2022, במסגרת החלטה 1933, תוקנה בפעם השניה, החלטה 375 בעניין מועד מכירת מניות המדינה בחברה ונקבע כי על המדינה למכור את מניותיה בחברה עד תום 39 חודשים ממועד ההנפקה לציבור, היינו עד ליום 16 בדצמבר 2023.

ביום 21 במרץ 2023 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את מכירת המניות המוחזקות על ידי המדינה עד למועד האמור. כאשר נקבע כי עיתוי המכירה המדויק ייקבע על ידי החשב הכללי בהתאם לתנאי השוק.

במהלך חודש אפריל 2023, המדינה השתתפה בהליך הצעת רכש מיוחדת של בעלת השליטה בחברה, במסגרתה מכרה המדינה כ-1.7% מהון המניות של החברה, כך שאחזקותיה ירדו לכ- 10%.

ביום 3 ביולי 2023, בעסקה מחוץ לבורסה, מכרה המדינה 12,208,979 מניות רגילות, שהינן כ- 4.9% מהון המניות של החברה. בנוסף, נחתם כתב אופציה למכירת יתר אחזקות המדינה במניות רגילות.

כיום, המדינה מחזיקה בשיעור של 4.83% מהון המניות של החברה ומנית מדינה מיוחדת.

מלחמת "חרבות ברזל" הובילה לצמצום ניכר בפעילות החברה וירידה בהכנסות ולקשיים כלכליים ותזרימיים. בשלב זה, כל עוד המלחמה נמשכת והמשק טרם חזר לפעילות רגילה, מכירת יתרת המניות יובילו להפסד ניכר למדינה.

לאור האמור לעיל, מוצע כעת להאריך את התקופה למכירת מניות רגילות המוחזקות בידי המדינה באל על ב-12 חודשים נוספים, עד ליום 16 בדצמבר 2024, כאשר עיתוי המכירה המדויק ייקבע על ידי החשב הכללי בהתאם לתנאי השוק.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

כמפורט בדברי ההסבר.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שרת התחבורה והבטיחות בדרכים - תומכת

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 375 מיום 13 בספטמבר 2020 שעניינה "מתן סיוע לחברת אל-על נתיבי אוויר לישראל בע"מ";

החלטה מס' 676 מיום 21 בנובמבר 2021 שעניינה "השתתפות בהוצאות הביטחון של חברות התעופה הישראליות – תיקון החלטות ממשלה ומתן סיוע נוסף לחברות התעופה הישראליות";

החלטה מס' 1933 מיום 23 בדצמבר 2022 שעניינה "מתן סיוע לחברת אל-על נתיבי אוויר לישראל בע"מ – תיקון החלטת ממשלה".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד האוצר.

סיווגים

סיווג ראשי: הצהרתי

תחום פעולה עיקרי: חברה וכלכלה

מגיש: שר האוצר

ז' בטבת התשפ"ד
19 בדצמבר 2023

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה :

מתן סיוע לחברת אל-על נתיבי אוויר לישראל בע"מ – תיקון החלטות ממשלה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים :

התפרצות נגיף קורונה והמגבלות שהוטלו בישראל ובמדינות רבות ברחבי העולם על תנועת נוסעים גרמו למשבר חסר תקדים בעולם התעופה בכלל ולחברות התעופה הישראליות בפרט. על רקע המשבר הנחו ראש הממשלה ושר האוצר להקים צוות מקצועי במשרד האוצר בראשות מנכ"ל משרד האוצר, החשב הכללי, הממונה על התקציבים, היועץ המשפטי של משרד האוצר ונציג רשות התעופה האזרחית (להלן - **הצוות**), לבחינת דרכים לסיוע לחברות התעופה הישראליות וזאת על מנת לשמר תעופה ישראלית.

במסגרת זאת התקבלה ביום 13 בספטמבר 2020 החלטת ממשלה מס' 375 (להלן - **החלטה 375**), להעמדת סיוע ממשלתי לאל-על בסך של עד 400 מיליון דולר (כ-1.4 מיליארד ש"ח). מתווה הסיוע שגובש כלל רשת ביטחון של המדינה להנפקת מניות שביצעה החברה בהיקף של 150 מיליון דולר (כ-875 מיליון ש"ח). בסופו של יום רכשה המדינה בהנפקה האמורה הון מניות בסכום של 115 מיליון ש"ח.

יצוין כי בהחלטה 375 נקבעו לשם הזהירות מגבלות שונות שיחולו על מניות החברה שיונקו למדינה, בין היתר, לעניין מגבלת אחזקות מקסימלית, ובפרט לעניין התחייבות המדינה שלא לעשות שימוש בזכויות ההצבעה שיוקנו לה בגין מניותיה בכל אחת מהחברות שבהן יוקצו לה מניות.

בהתאם לכך, התחייבה הממשלה שלא לעשות שימוש בזכויות ההצבעה שיוקנו לה בגין מניות שיוקנו לה בחברה בהתאם להסדר האמור. על כן, המדינה ויתרה על הזכות למנות דירקטורים בחברה, רובם או חלקם, ובסופו של יום, למדינה לא עומדת הזכות או היכולת, להצביע באסיפה הכללית או למניות דירקטורים בחברה. בהתאם לכך, הובהר כי אין בעצם רכישת המניות כדי להחיל על החברה את חוק החברות הממשלתיות, התשלי"ה-1975 (להלן - **חוק החברות הממשלתיות**), משעה שאין למדינה כוח הצבעה כלשהו באסיפה הכללית וממילא הזכות למנות דירקטורים בחברה.

עוד יצוין כי לאחר ההנפקה האמורה החזיקה המדינה בחברת אל על אמצעי שליטה בשיעור כולל של כ-13%.

בהמשך לכך, ובשים לב לכך שמשבר הקורונה טרם הגיע לסיומו, התקבלה ביום 21 בנובמבר 2021 החלטת ממשלה מס' 676 (להלן - **החלטה 676**), שבמסגרתה הוחלט להאריך את המועד האחרון למכירת המניות הרגילות שמחזיקה המדינה באל על ב-9 חודשים נוספים, כך שהמדינה תחוייב במכירת מניות אל על תוך 27 חודשים ממועד ההנפקה לציבור, היינו: עד ליום 16 בדצמבר 2022.

דחייה נוספת במועד האחרון למכירת מניות החברה המוחזקות על ידי המדינה, נקבעה במסגרת החלטת ממשלה מס' 1933 מיום 23 בדצמבר 2022 (להלן - **החלטה 1933**) באופן בו המדינה תחוייב במכירת אל על תוך 39 חודשים ממועד ההנפקה לציבור, היינו: עד ליום 16 בדצמבר 2023.

ביום 21 במרץ 2023 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את מכירת המניות המוחזקות על ידי המדינה עד למועד האמור. כאשר נקבע כי עיתוי המכירה המדויק ייקבע על ידי החשב הכללי בהתאם לתנאי השוק.

במהלך חודש אפריל 2023, המדינה השתתפה בהליך הצעת רכש מיוחדת של בעלת השליטה בחברה, במסגרתה מכרה המדינה כ-1.7% מהון המניות של החברה, כך שאחזקותיה ירדו לכ-10%.

ביום 3 ביולי 2023, בעסקה מחוץ לבורסה, מכרה המדינה 12,208,979 מניות רגילות, שהינן כ-4.9% מהון המניות של החברה. בנוסף, נחתם כתב אופציה למכירת יתר אחזקות המדינה במניות רגילות.

כיום, המדינה מחזיקה בשיעור של 4.83% מהון המניות של החברה ומנית מדינה מיוחדת.

מלחמת "חרבות ברזל" הובילה לצמצום ניכר בפעילות החברה וירידה בהכנסות ולקשיים כלכליים ותזרימיים. בשלב זה, כל עוד המלחמה נמשכת והמשק טרם חזר לפעילות רגילה, מכירת יתרת המניות יובילו להפסד ניכר למדינה ועל כן מוצע להאריך את המועד למכירת המניות ב-12 חודשים נוספים, עד ליום 16 בדצמבר 2024.

קשיים משפטיים ככל שישנם, ודרכי פתרון

לעניין הארכת המועד האחרון למכירת מניות החברה, וכפועל יוצא, הארכת התקופה בה מחזיקה המדינה במניות החברה, כפי שפירטתי בחוות דעתי שצורפו להחלטה 375, 676, 989 ו-1933 (להלן – **חוות דעתי הקודמות**), לנוכח התחייבות המדינה שלא לעשות שימוש בזכויות ההצבעה שיוקנו לה בגין מניותיה בחברה, המדינה ויתרה על הזכות למנות דירקטורים בחברה, רובם או חלקם, ועל כן בסופו של יום, למדינה לא עומדת הזכות או היכולת, להצביע באסיפה הכללית או למניות דירקטורים בחברה. עוד הובהר כי אין בעצם רכישת המניות כדי להחיל על החברה את חוק החברות הממשלתיות. כאמור, בשלב הנוכחי הופחתו החזקות המדינה בחברה לשיעור של 4.83% מהון המניות של החברה ומנית מדינה מיוחדת.

כעת, על בסיס הערכת גורמי המקצוע מכירה חד פעמית של כלל מניות המדינה באל על במועד זה יגרמו למדינה הפסדים. אשר על כן, אין בהארכת המועד האחרון למכירת מניות המדינה באל על ב-12 חודשים נוספים, במטרה למקסם את שווי המניה הנמכרת, כדי לשנות מהמתווה המקורי, תכליתו וסבירותו.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועצת המשפטית של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים - אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה :

בכפוף לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית בקבלת החלטת הממשלה.

10. יו"ר

חתימה

היועץ המשפטי של משרד האוצר
תפקיד

אסי מסינג, עו"ד
שם